

Nr 23

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter för fångvården å tilläggsstat II för budgetåret 1955/56.

Genom en den 16 mars 1956 dagtecknad proposition, nr 111, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden föreslagit riksdagen att bifalla förslag till åtgärder för att möta den stegring av antalet intagna på fångvårdens anstalter, som uppkommit den senaste tiden. Sålunda begäres i propositionen anslag för uppförande av nya förläggningar för ordinärt fångklientel. Vidare begäres riksdagens yttrande över ett förslag att utjämna beläggningen på fångvårdsanstalterna under olika tider på året.

Propositionen har, såvitt avser det begärda yttrandet rörande åtgärder i syfte att uppnå en jämnare beläggning på fångvårdens anstalter, hänvisats till lagutskott och har i denna del behandlats av första lagutskottet.

Inledning

Antalet intagna å fångvårdsanstalter varierar starkt under olika årstider. Sålunda brukar antalet intagna vara högre under vinterhalvåret och lägre under sommarhalvåret. En nedgång i beläggningen förekommer också omkring årsskiftet. Dessa variationer i beläggningen har under den senaste femårsperioden utvisat en skillnad mellan högsta och lägsta antal intagna under året med 300—500. Det torde finnas anledning antaga att de årliga variationerna är mer utpräglade då det gäller vissa kategorier av intagna, under det att antalet inom andra kategorier håller sig mera konstant. Enligt en vid propositionen fogad statistisk undersökning (intagen å sid. 46—52 i propositionen), vilken avser tiden den 1 november 1952—den 1 december 1953, förorsakades under denna tid variationerna i den totala beläggningen på fångvårdens anstalter till 72 procent av den grupp straff- och fängelsefångar, vilka hade en ådömd strafftid av högst sex månader och som vid verkställighetens början ej var häktade. Denna grupp intagna utgjorde enligt undersökningen mindre än 20 procent av totala antalet.

Inom justitiedepartementet har verkställts en undersökning av olika möjligheter att åstadkomma en jämnare beläggning på fångvårdsanstalterna, och i en den 7 december 1955 dagtecknad promemoria har i detta syfte föreslagits vissa ändringar i lagen den 21 december 1945 om verkställighet av frihetsstraff m. m. I promemorian har sålunda jämte annat föreslagits, att fångvårdsmyndigheterna i den mån det påkallas för att förebygga ojämn beläggning på fångvårdsanstalterna skall kunna i vissa fall förordna om kortare uppskov med verkställigheten av frihetsstraff.

Över promemorian har efter remiss yttranden avgivits av riksåklagarämbetet, fångvårdsstyrelsen, länsstyrelserna i Kronobergs, Göteborgs och Bohus samt Norrbottens län, strafflagberedningen, Sveriges advokatsamfund, föreningen tjänstemän inom kriminalvården, svenska fångvårdssällskapet och Sveriges fångvårdsmannaförbund, varjämte vissa av de hörda myndigheterna vid sina remissvar fogat yttranden från underställda tjänstemän eller från organisationer bland dessa.

Gällande bestämmelser

De grundläggande bestämmelserna om straffdoms befordran till verkställighet återfinnes i 2 kap. lagen den 21 december 1945 om verkställighet av frihetsstraff m. m. Såsom allmän regel gäller att straffdom icke må verkställas förrän domen till följd av nöjdförklaring eller eljest vunnit laga kraft mot den dömd. I vissa fall må domen dock verkställas utan hinder av att den icke vunnit laga kraft. Beslut om ungdomsfängelse går i verkställighet utan hinder av att det ej äger laga kraft, där ej domstolen annorlunda förordnar. Sådant förordnande meddelas endast i särskilda fall. Dom å förvaring eller internering går i vissa fall i verkställighet utan hinder av att den ej äger laga kraft. I mål om förvandling av böter må domstolen förordna, att beslutet skall verkställas utan hinder av att det ej vunnit laga kraft. Det torde vara vanligt att så sker. Straffdom befordras till verkställighet efter olika regler beroende på om den dömd är häktad eller icke häktad. Den som är häktad skall omedelbart efter det domen vunnit laga kraft mot honom börja avtjäna straffet. I fråga om dömd, som icke är häktad, gäller att han, sedan domen vunnit laga kraft mot honom, skall för verkställighet förpassas till den fångvårdsanstalt, där han skall intagas, eller föreläggas att inställa sig vid sådan anstalt. Mottages nöjdförklaring å den anstalt, vari den dömd skall intagas, eller är han intagen i sådan anstalt när domen eljest förekommer till verkställighet, skall domen omedelbart befordras till verkställighet. I vissa fall kan emellertid verkställigheten komma att uppskjutas. I 15 § verkställighetslagen stadgas sålunda att den, som icke är häktad, under vissa förutsättningar på ansökan må erhålla uppskov med verkställighet av straffarbete eller fängelse under viss tid, högst sex månader från den dag då domen må verkställas mot honom. Beslut i sådant ärende meddelas av länsstyrelsen i den ort där den dömd vistas. Visar han före verkställighetens början att till Konungen ingivits ansökan att han av nåd måtte bli befriad från straffet, få detta nedsatt till böter eller erhålla villkorlig dom, skall enligt samma lagrum, om nåd ej tidigare sökts i målet, med verkställigheten anstå i avbidan på Konungens beslut i anledning av nådeansökningen. Närmare föreskrifter om straffdoms befordran till verkställighet har meddelats i kungörelsen den 21 juni 1946 angående straffdoms befordran till verkställighet samt i kungörelsen samma dag angående översändande av domar i vissa brottmål m. m. I 5 § av sistnämnda kungörelse meddelas bestämmelser om expediering för verkställighet av dom å straff-

arbete, fängelse, förvaring och internering i mål, vari den tilltalade ej är häktad eller eljest intagen i fångvårdsanstalt. Sådan dom skall av domstolen så snart ske kan och senast inom sex dagar efter dess meddelande sändas till fångvårdsstyrelsen. Sedan domen vunnit laga kraft mot den dömd såvitt angår honom ådömt ansvar, skall fångvårdsstyrelsen ofördröjligen översända domen till polismyndigheten i den ort där den dömd har sitt hemvist eller eljest veterligen vistas och därvid meddela, i vilken anstalt straffet skall verkställas. Har styrelsen bestämt, att straffet skall verkställas inom anstaltsgrupp, skall styrelsen i stället sända domen till fångvårdsdirektören, som har att vidarebefordra den till polismyndigheten och därvid lämna meddelande som nyss sagts.

Promemorian

I promemorian behandlas, såsom förut nämnts, möjligheten att åstadkomma en mera planmässig intagning på fångvårdsanstalterna genom att fångvårdsmyndigheterna erhåller befogenhet att i vissa fall förordna om ett kortare uppskov med intagningen.

Det framhålles i promemorian, att vissa invändningar givetvis kan riktas mot en reform i den angivna riktningen. En grundläggande princip inom kriminalvården är att påföljden för ett brott bör sättas in så snart som möjligt efter det brottet begåtts. Om den ifrågasatta uppskovsmöjligheten utformas med vissa begränsningar för tillbörligt beaktande av kriminalvårdens krav, synes dock tanken böra kunna accepteras. På grund av arbetsbelastningen hos polis, åklagare och domstolar dröjer det ofta lång tid innan den brottslige blir lagförd. Den brottslige kan även själv genom olika åtgärder — försvårande av utredningen, överklaganden etc. — förlänga utredningstiden och framflytta den tidpunkt då han blir slutgiltigt dömd för brottet. Han har även efter det den slutliga domen fallit vissa möjligheter att om han så önskar få uppskov med verkställighetens påbörjande. Med hänsyn till de långa väntetider som sålunda ändock kan förekomma, synes en kortare tids uppskov med verkställigheten ej medföra några väsentliga olägenheter ur kriminalvårdande synpunkt. I vart fall torde olägenheterna uppvägas av de fördelar som står att vinna om man kan reducera de nuvarande toppbeläggningarna och därigenom skapa ökade möjligheter till en ändamålsenlig och effektiv behandling av de intagna.

I enlighet med det anförda föreslås i promemorian att i straffverkställighetslagen införes en regel, som bereder möjlighet att uppskjuta intagningen, trots att mot den brottslige verkställbar dom föreligger. Därvid uppställs dock vissa begränsningar. Till en början bör enligt promemorian regeln icke gälla i fråga om häktade och sådana som dömts till ungdomsfängelse, förvaring eller internering. Vidare skall tiden för uppskov ej få bestämmas längre än till sex månader från den dag då domen må verkställas mot den dömd. Härvid bortses från den möjlighet som den dömd enligt nuvarande 15 § straffverkställighetslagen äger att påkalla anstånd med verkställigheten. Den

sammanlagda uppskovstiden kan således enligt förslaget ej överstiga sex månader. Vidare framhålles, att hänsyn också bör tagas till längden av det ådömda straffet. Då fråga är om långa strafftider och det alltså gäller grövre brott skall verkställigheten ej få uppskjutas. I huvudsak bör uppskovsmöjligheten få utnyttjas beträffande dömda med strafftider på upp till tre månader, men maximigränsen kan enligt promemorian lämpligen sättas till sex månader.

Å sid. 8—14 i propositionen lämnas en översiktlig redogörelse för de yttranden som avgivits över promemorian.

Departementschefen

Rörande möjligheterna att uppnå en jämnare beläggning å fångvårdens anstalter framhåller *föredragande departementschefen, statsrådet Zetterberg*, till en början, att vissa betänkligheter kunna anföras mot en lagändring som innebär att straffverkställigheten uppskjutes på myndighets initiativ men att en mindre förskjutning av verkställigheten på några månader dock icke torde spela någon större roll vare sig ur allmän synpunkt eller för den dömda.

Departementschefen fortsätter:

»I ett yttrande av en personalorganisation har uttalats att det i promemorian avsedda korttidsklientelet till övervägande delen placeras på öppen anstalt, medan det särskilt är antalet slutna platser som är otillräckligt under tider av högbeläggning, samt att en överflyttning av intagna från slutna till öppna anstalter inte kan ske i någon större utsträckning utan risk för menliga konsekvenser. Det har därför ifrågasatts om den föreslagna reformen är ägnad att i nämnvärd omfattning utjämna variationerna i beläggningen. Vad sålunda anförts synes emellertid icke få stöd av det tillgängliga siffermaterialet. Det förhåller sig visserligen så att nedgången i beläggningen omkring årsskiftet är störst på de öppna anstalterna; detta torde sammanhänga med korttidsklientelet's möjligheter att påverka tiden för verkställigheten. Denna nedgång i beläggningen är emellertid av kort varaktighet och därför av mindre betydelse. De utpräglade skillnaderna mellan högbeläggningen under vintern och lågbeläggningen under sommaren är icke som man hade kunnat vänta störst vid de öppna anstalterna utan tvärtom i de slutna. Det orsakssammanhang som ligger bakom denna företeelse synes vara komplicerat och svårt att klarlägga. Det är i varje fall uppenbart att de starka fluktuationerna i beläggningen vållar en avsevärd och delvis onödig belastning på fångvårdsorganisationen som helhet.

Något väsentligt torde icke vara att vinna genom en sådan lagändring som i vissa yttranden förordats, nämligen att straffångar i vissa fall skulle kunna intagas på öppen anstalt även under de tre första månaderna av verkställigheten. Det saknas därför tillräckliga skäl att i detta sammanhang uppta denna fråga.

Mera vägande invändningar mot promemorians förslag synes vara att

detta skulle leda till att fångvårdsmyndigheterna kunde besluta om uppskov med verkställigheten mot den dömdes önskan och berättigade intresse samt vidare att oklarhet skulle uppkomma beträffande fångvårdsmyndigheternas och länsstyrelsernas befogenhet i uppskovsärenden. De olägenheter som sålunda påvisats föranleder enligt min mening att man icke bör såsom i promemorian föreslagits införa någon lagbestämmelse, enligt vilken fångvårdsmyndigheterna har att fatta beslut om uppskov. Det synes likväl kunna övervägas, om icke fångvårdsmyndigheterna borde erhålla befogenhet att i vissa fall, utan formellt beslut om uppskov, befordra dom till verkställighet först vid en något senare tidpunkt. Fångvårdsmyndigheternas skyldighet att befordra dom till verkställighet framgår av kungörelsen den 21 juni 1946, nr 298, angående översändande av domar i vissa brottmål m. m. Beträffande den som icke är häktad eller eljest intagen i fångvårdsanstalt och som dömts till straffarbete, fängelse, förvaring eller internering stadgas i 5 § i kungörelsen att utskrift av dom, så snart ske kan och senast inom sex dagar efter dess meddelande, skall sändas till fångvårdsstyrelsen jämte vissa närmare angivna handlingar. Sedan domen vunnit laga kraft mot den dömd, såvitt angår honom ådömt ansvar, skall fångvårdsstyrelsen ofördröjligen översända domen till polismyndighet i den ort, där den dömd har sitt hemvist eller eljest veterligen vistas, och därvid meddela i vilken anstalt straffet skall verkställas. Har styrelsen bestämt att straffet skall verkställas inom anstaltsgrupp skall styrelsen i stället sända domen till fångvårdsdirektören, som har att vidarebefordra den till polismyndigheten och därvid lämna sådant medelande. Det åligger fångvårdsstyrelsen att hålla uppsikt över att dom blir verkställd och i vissa fall vidtaga åtgärder för efterlysning av den dömd. De angivna reglerna äger i vissa fall motsvarande tillämpning i fråga om beslut om återintagning i säkerhetsanstalt, dom å ungdomsfängelse eller beslut om återintagning i ungdomsfängelse.

En ändring av de nu återgivna bestämmelserna på sådant sätt att anstånd kan ske med doms översändande till polismyndighet för verkställighet kan visserligen icke med säkerhet antagas leda till en utjämning av beläggningen i lika hög grad som ett genomförande av promemorians förslag. Man bör dock icke underskatta möjligheterna att på denna väg vinna en avsevärt jämnare beläggning än som nu sker med den mycket irrationella säsongvariationen som säkerligen till stor del uppkommer av ovidkommande skäl. Ehuru jag hyser viss tvekan, finner jag, ett försök böra göras. Skulle erfarenheterna härav visa sig ogynnsamma torde frågan få omprövas.

Av principiella skäl bör fördröjd straffverkställighet endast ifrågakomma vid ringare brott. Enligt förslaget i promemorian skulle beslut om uppskov få meddelas i fråga om domar på straffarbete eller fängelse i högst 6 månader. Enligt min mening bör emellertid, i varje fall till dess erfarenhet vunnits, anstånd få förekomma endast beträffande domar, vari dömts till straffarbete eller fängelse i högst tre månader. Om det på grund av den dömdes förhållanden eller av annan orsak är påkallat att straffet omedelbart verkställas, såsom då det avser militärt brott eller våldsbrott eller då verk-

ställigheten är påkallad på grund av fara för fortsatt brottslighet från den dömdes sida eller på grund av aktuellt alkoholmissbruk eller i annat liknande fall, bör dock anstånd icke förekomma. Dom bör vidare genast översändas för verkställighet i sådana fall då den dömde begär det. Det torde vidare böra föreskrivas att, om fångvårdsmyndigheterna med stöd av dessa bestämmelser låter anstå med att översända domen till polismyndighet för verkställighet, till den dömde skall med posten sändas underrättelse om den tidpunkt då verkställigheten beräknas skola börja. Därvid bör anges att han har möjlighet att begära tidigare verkställighet. Underrättelse om den beräknade intagningstiden bör också sändas till polismyndighet i orten samt, med hänsyn till handläggningen av uppskovsärenden, till länsstyrelsen. Anstånd med att översända domen för verkställighet enligt nu angivna regler bör icke få förekomma längre än sex månader, räknat från det domen vann laga kraft mot den dömde, såvitt angår honom ådömt ansvar. Härigenom torde föreligga en tillräcklig marginal för att utjämna de säsongmässiga variationerna. Det bör emellertid understrykas att sådant anstånd bör tillämpas med största försiktighet både då det gäller den individuella prövningen och då det gäller att ta ställning till tiden för anstånd. Huruvida befogenhet att låta anstå med doms översändande för verkställighet bör utövas av fångvårdsstyrelsen eller av fångvårdsdirektören är en rent praktisk fråga. Å ena sidan torde fångvårdsstyrelsen ha en bättre överblick över förhållandena i hela landet. Det är emellertid å andra sidan av vikt att fångvårdsdirektören, som skall placera de intagna på anstalterna inom sin grupp, har en ständig överblick över väntade verkställighetsfall. Det synes mig ligga närmast till hands att lösa denna fråga så, att anstånd med översändandet till polismyndigheten sker hos fångvårdsdirektören men att denne därvid har att följa de anvisningar som fångvårdsstyrelsen från tid till annan meddelar. Det bör alltså ankomma på fångvårdsstyrelsen att tillse att dylika anstånd icke förekommer i större omfattning än vad som är oundgängligen nödvändigt med hänsyn till behovet av en säsongmässig utjämning av beläggningen på fångvårdsanstalterna, men bedömandet i det särskilda fallet bör ankomma på fångvårdsdirektören.

Genom de underrättelser som alltså skall sändas till den dömde, till polismyndigheten och till länsstyrelsen torde vara sört för att praktiska olägenheter icke skall behöva uppkomma i de särskilda fallen. Därest den dömde begär tidigare verkställighet hos polismyndigheten har denna att vidtaga erforderliga åtgärder för att få verkställigheten till stånd. Likaså föreligger icke något hinder för polismyndigheten att eljest, då det föranledes av dess kännedom om den dömdes förhållanden, ta initiativ till en skyndsam verkställighet.

De åtgärder jag nu förordat torde kunna genomföras utan lagändring. Bestämmelserna om skyldigheten för fångvårdsmyndigheterna att ofördröjligen översända lagakraftvunna domar för verkställighet har nämligen administrativ natur. Det måste dock anses att bestämmelserna i lagen om verkställighet av frihetsstraff m. m. — särskilt reglerna om länsstyrelsens be-

fogenhet att bevilja uppskov — bygger på den i lagen icke uttalade förutsättningen att domar befordras till verkställighet ofördröjligen. Med hänsyn härtill anser jag att administrativa bestämmelser i ämnet icke bör utfärdas, innan riksdagen beretts tillfälle att uttala sig över det i det föregående angivna förslaget.»

Utskottet

Gällande bestämmelser om verkställighet av frihetsstraff vilar på den grundsatsen, att verkställighet i princip skall ske så snart domen vunnit laga kraft. Denna grundsats återspeglas bl. a. i den snäva begränsningen av möjligheterna för en dömd att av personliga skäl erhålla uppskov med verkställighet. För principens upprätthållande talar kriminalpolitiska skäl, i det att straffets verkan måste antagas bli större ju kortare tid som förflyter mellan brott och straff.

I syfte att möjliggöra en utjämning av de säsongmässiga fluktuationerna i fråga om antalet intagna å fångvårdens anstalter föreslås i förevarande proposition den avvikelser från nämnda huvudprincip, att fångvårdsmyndigheterna i viss utsträckning skall äga förskjuta verkställandet av frihetsstraff genom att låta anstå med att för verkställighet översända lagakraftvunna domar. Sådant anstånd avses skola kunna meddelas för en tid ej överstigande sex månader beträffande ej häktade, som dömts till högst tre månaders frihetsstraff. Då straffet avser militärt brott eller våldsbrott eller då fara föreligger för fortsatt brottslighet eller alkoholmissbruk, skall enligt propositionens förslag anstånd dock ej meddelas. Omedelbar verkställighet avses även skola äga rum, om den dömd så begär.

Givet är att ett avsteg av angiven innebörd från den kriminalpolitiskt välgrundade huvudregeln måste vara ägnat att väcka betänkligheter. Såsom departementschefen framhåller, väger dock skälen för omedelbar verkställighet icke lika tungt vid alla brott. Den föreslagna tremånadersgränsen i fråga om strafftid och undantagandet av för militärbrott och våldsbrott dömda torde sålunda i huvudsak begränsa uppskovsmöjligheterna till ett klientel, där om starka intressen så påfordrar, den omedelbara verkställigheten av straff kan undvaras. Såsom i propositionen beaktats måste dock i den dömdes intresse oundgängligen det kravet ställas, att han, om han så önskar, skall kunna få omedelbart avtjäna sitt straff. Självfallet bör uppskov kunna meddelas endast för viss kortare tid. Den i propositionen föreslagna tidsgränsen sex månader kan måhända synas väl lång. För att kunna nå en utjämnande effekt å belägningsfluktuationerna lär dock möjligheter till så långa uppskov böra förefinnas. I betraktande av att tiden är en maximitid och att departementschefen särskilt understryker, att den största försiktighet måste iakttagas vid ställningstagande till tiden för anstånd, finner utskottet den föreslagna tidsgränsen ej utgöra avgörande skäl mot det framlagda förslaget.

Enligt utskottets menig behöver sålunda kriminalpolitiska överväganden icke utesluta genomförande av den ifrågasatta reformen, då denna begränsats på sätt som skett i propositionens förslag. Kvar står dock, att detta innebär en betänklig principiell avvikelse från grundläggande normer i fråga om straff. Det ter sig för den omedelbara rättsuppfattningen främmande, att samhället efter att ha genom en dom å frihetsstraff uttalat sin förkastelse över ett handlande icke omedelbart exekverar det utmätta strafflidandet utan i stället skjuter detta på framtiden för att därefter i mån av plats-tillgång inkalla den dömde till verkställighet. Det råder vidare en viss motsättning mellan de föreslagna reglerna, enligt vilka vissa myndigheter skall verka för att åstadkomma uppskov med straffverkställighet, och de regler, enligt vilka andra myndigheter endast vid synnerliga skäl kan bevilja sådant uppskov, då den dömde med åberopande av ömmande omständigheter i fråga om hälsotillstånd eller yrkesutövning anhåller därom.

Det kan även ifrågasättas, huruvida den föreslagna reformen över huvud taget kan väntas få någon mer betydande effekt å förekommande fluktuationer i fråga om anstaltsbeläggningen. Till icke obetydlig del kan nämligen dessa variationer antas orsakade av de dömdas medvetna strävan att undgå verkställighet under sommaren eller vid jul- och nyårshelgen. I den mån så är förhållandet kan förslaget genomförande förmodas ej få någon utjämnande verkan, då de dömda för att undgå verkställighet vid ej önskad tidpunkt kan begagna sig av sin möjlighet att påfordra omedelbart avtjänande av straff, vartill de enligt utskottets ovan uttalade mening också ovillkorligen bör äga rätt. Härtill kommer att om man begränsar uppskovsmöjligheterna till dem som dömts till frihetsstraff i högst tre månader, huvudsakligen fängelsefångar kommer att bli föremål för anstånd. Då detta klientel i princip avtjänar straff å öppen anstalt, kan därför den möjliga effekten av förslaget väntas i främsta rummet komma den öppna vården till godo, ehuru de kraftigaste säsongfluktuationerna upplyses ha inträtt för de slutna anstalternas del.

Av det anförda framgår, att utskottet hyser avsevärd tveksamhet såväl beträffande lämpligheten av den ifrågasatta reformen som beträffande denas möjligheter att mera verksamt bidra till utjämnande av säsongfluktuationerna. Vid ställningstagande till förslaget måste emellertid beaktas, att enligt vad det i propositionen redovisade statistiska materialet ger vid handen, fångvården synes befinna sig i ett svårartat nödläge. Detta lär visserligen på längre sikt ej kunna avhjälpas annorledes än genom förstärkta personella och materiella resurser men torde även böra omedelbart mötas med mera snabbt verkande medel. Till avhjälpan av denna akuta nödsituation synes ingen rimlig motåtgärd böra lämnas oförsökt. Trots anförda betänkligheter anser sig utskottet därför icke böra motsätta sig, att propositionens förslag genomföres, men vill understryka, att den befogenhet som härigenom tillerkännes fångvårdsmyndigheterna icke bör tillåtas bli permanent utan bör upphöra, när fångvårdens resurser åter bringats i paritet med dess uppgifter.

Med åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla,
att riksdagen vid granskning av det i förevarande proposition,
nr 111, framlagda förslaget rörande åtgärder i syfte att uppnå en jämnare
beläggning på fångvårdens anstalter ej funnit skäl göra andra
uttalanden än utskottet i förevarande utlåtande upptagit.

Stockholm den 17 april 1956

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Lodenius, fru Sjöström-Bengtsson, fru Gärde Widemar, herrar Magnusson, Lindgren, Ollén och Erik Svedberg;

från andra kammaren: herrar Rylander, Lindberg, Landgren, fröken Öberg, herrar Gustafsson i Borås, Onsjö, Hedqvist och Fröding.